

TERMINOLOGIA DOTYCZĄCA POSTĘPOWANIA PRZED TRYBUNAŁEM SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

Dariusz Koźbiał

Autor jest absolwentem Instytutu Lingwistyki Stosowanej oraz doktorantem Wydziału Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego. Od 2015 r. bierze udział w projekcie badawczym „Eurolekt – unijna odmiana języka polskiego i jej wpływ na polszczyznę urzędową” jako członek grupy badawczej. W 2016 r. odbył trzymiesięczny staż w polskim dziale tłumaczeń w Parlamencie Europejskim.

Słowa kluczowe: Statut, Regulamin postępowania, Trybunał Sprawiedliwości, Unia Europejska, terminologia

Wstęp

Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej nasz wymiar sprawiedliwości zyskał charakter dualistyczny, gdyż organy sądowe przed zajęciem się daną sprawą powinny ustalić, czy ma do niej zastosowanie prawo Unii, czy też prawo krajowe (Sozański 2010: 24). Stosowanie prawa Unii Europejskiej (UE) nie jest zatem zadaniem wyłącznie sądów UE, lecz także sądów państw członkowskich pośrednio pełniących rolę sądów unijnych. Mimo zobowiązania sądów UE do przestrzegania zasad wielojęzyczności, m.in. poprzez porozumiewanie się ze stronami w języku postępowania, wydaje się wskazane, aby tłumacz pisemny bądź ustny znał podstawową terminologię odnoszącą się do postępowania przed organami sprawiedliwości UE, m.in. ze względu na szereg powiązań merytorycznych, instytucjonalnych i proceduralnych istniejących między sądami krajowymi a sądami unijnymi.

Działalność Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) ma swoją podstawę w art. 19 Traktatu o Unii Europejskiej:

Article 19	Artykuł 19
1. The Court of Justice of the European Union shall include the Court of Justice, the General Court and specialised courts. It shall ensure that in the interpretation and application of the Treaties the law is observed.	1. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej obejmuje Trybunał Sprawiedliwości, Sąd i sądy wyspecjalizowane. Zapewnia on poszanowanie prawa w wykładni i stosowaniu Traktatów.

Tabela 1. Treść art. 19 Traktatu o Unii Europejskiej w języku angielskim oraz polskim.

oraz w art. 251–281 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) (Gacka-Asiewicz 2014: 66). Jednakże szczegółowe aspekty struktury i funkcjonowania TSUE określone są w regulaminie postępowania przed TSUE i w jego statucie.

Celem artykułu jest przedstawienie informacji na temat składu Trybunału Sprawiedliwości UE, jego kompetencji, trybu postępowania przed nim oraz terminologii anglojęzycznej związanej z działalnością tej instytucji. Za źródło informacji (uzupełnionych informacjami z wybranych źródeł książkowych) i tłumaczeń terminów posłużyła oficjalna strona internetowa Trybunału (<http://curia.europa.eu>). W artykule przedstawiono ponadto tabelę zawierającą terminologię w trzech głównych językach urzędowych UE, tj. angielskim, francuskim i niemieckim (tabela uwzględnia również ekwiwalenty polskie), opracowaną w oparciu o oficjalne tłumaczenia Statutu TSUE oraz Regulaminu postępowania przed TSUE.

1. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Trybunał Sprawiedliwości to jeden z trzech sądów wchodzących w skład Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej¹ (*Court of Justice of the European Union*) stanowiącego instytucję sadowniczą UE (*EU's judicial institution*) (Reinisch 2012: 78). Ze względu na niedookreśloność źródeł prawa pierwotnego oraz wtórnego Trybunał zyskał możliwość wniesienia znacznego wkładu w rozwój *acquis* (Davies 2013: 99), a jego orzecznictwo odgrywa ważną rolę w wykładni i rozumieniu całości prawa UE (Sozański 2010: 26).

Trybunał w swojej działalności zajmuje się głównie przekazywanymi przez sądy krajowe wnioskami o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, skargami o stwierdzenie nieważności i skargami o stwierdzenie uchybienia (Reinisch 2012: 81). Dwoma pozostałymi sądami są: Sąd (*General Court*) i Sąd do spraw Służby Publicznej (*Civil Service Tribunal*). Zadaniem Trybunału, Sądu i Sądu do spraw Służby Publicznej jest zapewnianie poszanowania prawa w wykładni i stosowaniu traktatów (*to ensure that in the interpretation and application of the Treaties the law is observed*) stanowiących element prawa pierwotnego UE (*EU primary legislation*), w szczególności poprzez kontrolowanie legalności aktów unijnych (*review of legality of Union acts*). Sąd orzeka w sprawach o stwierdzenie nieważności przedłożonych przez osoby fizyczne i przedsiębiorstwa oraz, w niektórych przypadkach, przez rządy państw członkowskich. W praktyce oznacza to, że Sąd orzeka przede wszystkim w sprawach dotyczących prawa konkurencji, pomocy państwa, handlu, rolnictwa i znaków towarowych. Sąd do spraw Służby Publicznej orzeka w sporach między UE a urzędnikami służby cywilnej UE na mocy art. 270 TFUE (Borchardt 2011: 110).

2. Skład Trybunału Sprawiedliwości (*composition*):

W skład Trybunału Sprawiedliwości wchodzi 28 sędziów (jeden sędzia z każdego państwa członkowskiego²) oraz 11 rzeczników generalnych (*Advocates General*) mianowanych

1 Warto zauważyć, że nazwa Europejski Trybunał Sprawiedliwości (*European Court of Justice*) jest jedynie nazwą potoczną, a nazwa oficjalna to Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Davies 2013: 12).

2 Por. Art. 19 ust. 2 TUE – „W skład Trybunału Sprawiedliwości wchodzi jeden sędzia z każdego

(*appointed*) za wspólnym porozumieniem (*jointly*) przez rządy krajów UE, po konsultacji z komitetem, którego zadaniem jest opiniowanie, czy kandydaci są odpowiedni do pełnienia danej funkcji (*suitability to perform the duties concerned*), na okres sześciu lat (Gacka-Asiewicz 2014: 67). Mandat jest odnawialny (*the term of office is renewable*). Sędziami i rzecznikami generalnymi mogą zostać jedynie osoby o niekwestionowanej niezależności, posiadające wymagane w swych państwach kwalifikacje do zajmowania najwyższych stanowisk sądowych (*highest judicial offices*) lub prawnicy o wysokich kompetencjach (Reinisch 2012: 78). Zadaniem rzeczników generalnych jest wspieranie Trybunału i przedstawianie, w sposób całkowicie bezstronny i niezależny (*with complete impartiality and independence*), niewiążących opinii prawnych (*non-binding legal opinions*), określanych jako „opinie rzecznika generalnego” (*Opinions of the Advocate General*) w sprawach, które zostają im przydzielone.

Prezes Trybunału Sprawiedliwości (*President of the Court*) i wiceprezes (*Vice-President*) są wybierani spośród sędziów na okres trzech lat. Do zadań prezesa należy reprezentowanie Trybunału i kierowanie jego pracami, a także przewodniczenie posiedzeniom (*presiding at hearings*) i obradom (*deliberations*) w największych składach orzekających. Zadaniem wiceprezesa jest natomiast wspieranie prezesa w wykonywaniu jego obowiązków oraz zastępowanie go.

Sekretarz (*Registrar*) pełni rolę sekretarza generalnego (*secretary general*) Trybunału przez odnawialną kadencję sześciu lat, podczas której kieruje jego administracją z upoważnienia prezesa. Sekretarz przyjmuje i przekazuje wszelkie dokumenty, sprawuje nad nimi pieczę, a także odpowiada za archiwum (*records*). Do jego zadań należy także wspieranie członków Trybunału (*Members of the Court*), przygotowywanie publikacji oraz kierowanie służbami instytucji (*services of the Court*) z upoważnienia prezesa Trybunału (Reinisch 2012: 78).

Trybunał może obradować w pełnym składzie (*sit as a full Court*), w składzie wielkiej izby liczącej piętnastu sędziów (*in a Grand Chamber of 15 Judges*) albo w izbach złożonych z trzech lub pięciu sędziów (*in Chambers of three or five Judges*). Trybunał obraduje w pełnym składzie w przypadkach określonych w Statucie Trybunału (*prescribed by the Statute of the Court*) (np. w przypadku konieczności dymisji wysokiego urzędnika unijnego, który naruszył swoje zobowiązania) oraz jeśli Trybunał uzna, że wniesiona sprawa ma wyjątkowe znaczenie³ (Davies 2013: 79). W składzie wielkiej izby Trybunał obraduje na żądanie państwa członkowskiego (*Member State*) albo instytucji będącej stroną w postępowaniu (*party to the proceedings*), a także w sprawach szczególnie ważnych lub skomplikowanych. Inne sprawy są rozpatrywane przez izby składające się z pięciu lub trzech

Państwa Członkowskiego. Trybunał Sprawiedliwości jest wspomagany przez rzeczników generalnych”.

3 Por. art. 16 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

sędziów (Reinisch 2012: 79). Prezesi izb złożonych z pięciu sędziów wybierani są na trzy lata, a prezesi izb złożonych z trzech sędziów na jeden rok.

3. Kompetencje Trybunału Sprawiedliwości (*jurisdiction*):

Na formalne źródła prawa proceduralnego Unii Europejskiej składają się Statut Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Regulamin postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości (Piasecki 2009: 355). Statut TSUE zawiera przepisy regulujące sposób organizacji wymiaru sprawiedliwości UE oraz przepisy dotyczące procedury postępowania przed TSUE. Przepisy Statutu TSUE mają charakter traktatowy, a co za tym idzie mają nadrzędne znaczenie w stosunku do Regulaminu (Piasecki 2009: 355).

Trybunał Sprawiedliwości wykonuje swoje uprawnienia do orzekania w ramach procedury odesłania prejudycjalnego i różnego rodzaju postępowań (*proceedings*) (Reinisch 2012: 81; Sozański 2010: 19):

- a) skarga o stwierdzenie uchybienia (*action for failure to fulfill obligations*) (art. 258 TFUE)

Skarga ta pozwala Trybunałowi sprawować kontrolę nad wypełnianiem przez państwa członkowskie zobowiązań, które ciąży na nich na mocy prawa Unii (*obligations under European Union law*) (Reinisch 2012: 78). Wniesienie sprawy do Trybunału (*bringing a case before the Court of Justice*) poprzedza wszczynana przez Komisję procedura wstępna (*preliminary procedure*) polegająca na umożliwieniu państwu członkowskiemu udzielenia odpowiedzi na stawiane mu zarzuty. Jeżeli na skutek postępowania państwo członkowskie nie doprowadzi do usunięcia uchybienia, może zostać wówczas wniesiona do Trybunału skarga o stwierdzenie naruszenia prawa UE (*action for infringement of EU law*), natomiast uporczywe niestosowanie się do wyroku Trybunału może nieść ze sobą poważne konsekwencje finansowe (Borchardt 2011: 108).

Skargę tę może wnieść Komisja Europejska lub państwo członkowskie. Jeżeli Trybunał stwierdzi istnienie uchybienia, dane państwo zobowiązane jest do jego natychmiastowego usunięcia. Jeśli wskutek kolejnej skargi Komisji Trybunał Sprawiedliwości stwierdzi, że dane państwo członkowskie nie zastosowało się do jego wyroku, może nałożyć na nie karę pieniężną (*financial penalty*) (Reinisch 2012: 92). Jednak w sytuacji nieprzekazania Komisji krajowych aktów prawnych stanowiących wdrożenie dyrektywy (na gruncie prawa krajowego), Trybunał może – na wniosek Komisji – nałożyć na państwo członkowskie karę pieniężną (*impose a pecuniary penalty*) już na etapie pierwszego wyroku (*initial judgment*) stwierdzającego uchybienie.

- b) skarga o stwierdzenie nieważności aktu prawnego Unii (*actions for annulment*) (art. 263 TFUE)

Wniesienie tej skargi ma na celu stwierdzenie nieważności aktu prawnego wydanego przez instytucję, organ lub jednostkę organizacyjną Unii (*institution, body, office or agency of*

the European Union) ze względu na brak kompetencji do wydania aktu, naruszenie procedury lub nadużycie władzy (Sozański 2010: 20). Dla Trybunału zastrzeżone są sprawy (*the Court of Justice has exclusive jurisdiction over actions brought by*), w których skarga wniesiona została przez państwo członkowskie przeciwko Parlamentowi Europejskiemu lub Radzie (z wyjątkiem aktów prawnych Rady z zakresu pomocy państwa, dumpingu i uprawnień wykonawczych) lub przez jedną instytucję Unii przeciwko innej. Z kolei Sąd jest właściwy do orzekania w pierwszej instancji w pozostałych sprawach tego rodzaju, w tym w szczególności dotyczących skarg wniesionych przez jednostki. Jeśli skarga jest uzasadniona, Trybunał Sprawiedliwości lub Sąd unieważnia dany akt prawny ze skutkiem wstecznym, natomiast w pewnych przypadkach uznanie nieważności może zostać ograniczone do okresu rozpoczynającego się wraz z wydaniem decyzji (Borchardt 2011: 109). Wyroki Trybunału mają skutek wsteczny, ponieważ stanowią jedynie deklaratywne oświadczenie co do właściwej interpretacji przepisów prawa obowiązującej nawet przed oficjalnym unieważnieniem danego aktu (Reinisch 2012: 89).

c) skarga na bezczynność instytucji (*action for failure to act*) (art. 265 TFUE)

Skarga na bezczynność umożliwia kontrolę legalności zaniechania działania przez instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii. Jest ona jednak dopuszczalna tylko wtedy, gdy dana instytucja została uprzednio wezwana do działania. Jeżeli bezprawność zaniechania zostanie stwierdzona, instytucja, organ lub jednostka organizacyjna UE jest zobowiązana do podjęcia właściwych środków (*appropriate measures*) zmierzających do położenia kresu owej bezczynności. Uprawnienia do orzekania w przedmiocie skargi na bezczynność podzielone są między (*jurisdiction to hear actions for failure to act is shared between*) Trybunał i Sąd według takich samych kryteriów, jak w przypadku skarg o stwierdzenie nieważności. Ze skargą na bezczynność mogą wystąpić instytucje główne UE, państwa członkowskie oraz osoby fizyczne i prawne (Sozański 2010: 20).

d) odesłanie prejudycjalne (*reference for preliminary ruling*) (art. 267 TFUE)

Trybunał Sprawiedliwości współpracuje ze wszystkimi sądami powszechnymi państw członkowskich (*ordinary courts*) w celu zapewnienia skutecznego i jednolitego stosowania prawa Unii (*effective and uniform application of European Union legislation*), a także unikania rozbieżności w jego wykładni (*divergent interpretations*) (Reinisch 2012: 77). Dzięki temu sądy krajowe mają możliwość weryfikowania zgodności ustawodawstwa krajowego (*national legislation*) z prawem unijnym (*EU law*). Trybunał Sprawiedliwości nie jest uprawniony do wykładni przepisów prawa krajowego. Celem wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym może być również kontrola ważności aktu prawa Unii (*validity of an act of EU law*) (Borchardt 2011: 113).

Trybunał Sprawiedliwości nie ogranicza się do zwykłego wydania opinii. Jego odpowiedź ma postać wyroku (*judgment*) lub postanowienia z uzasadnieniem (*reasoned order*). Sąd krajowy będący adresatem orzeczenia jest związany wykładnią Trybunału przy

rozstrzyganiu rozpatrywanej przez siebie sprawy. Wyroki Trybunału Sprawiedliwości wiążą także inne sądy krajowe mające do czynienia z identycznym problemem.

W ramach odesłań prejudycjalnych obywatele Unii Europejskiej mają możliwość uzyskania informacji na temat właściwej interpretacji dotyczących ich przepisów prawa Unii. Chociaż sąd krajowy jest jedynym organem, który może skierować odesłanie, każdy z występujących przed tym sądem uczestników, państw członkowskich, a także instytucji unijnych może brać udział w postępowaniu wszczętym przed Trybunałem Sprawiedliwości (*proceedings before the Court of Justice*).

Przedmiotem odesłań prejudycjalnych kierowanych do Trybunału przez sądy krajowe jest zazwyczaj kwestia zgodności rozporządzeń, dyrektyw, decyzji z prawem Unii (Davies 2013: 94).

4. Postępowanie przed Trybunałem Sprawiedliwości (*procedure before the Court of Justice*)

Niezależnie od charakteru sprawy postępowanie składa się z etapu pisemnego (*written stage*), a w stosownym przypadku również z jawnego (*public*) etapu ustnego (*oral stage*) (Gacka-Asiewicz 2014: 126; Sozański 2010: 18). Należy jednak odróżnić procedurę odesłania prejudycjalnego od procedury w pozostałych sprawach dotyczących tzw. skarg bezpośrednich (*direct actions*).

4.1. Wszczęcie postępowania i procedura pisemna (*commencement of proceedings before the Court and the written procedure*):

- w przypadku odwołań prejudycjalnych (*references for preliminary rulings*) sąd krajowy przedkłada Trybunałowi Sprawiedliwości pytania dotyczące wykładni albo ważności przepisu prawa Unii (*interpretation or validity of a provision of European Union law*), przeważnie w formie postanowienia (*order*) wydanego zgodnie z przepisami proceduralnymi danego państwa. Kiedy wniosek zostanie przetłumaczony przez służby tłumaczeń Trybunału na wszystkie języki Unii, sekretarz doręcza przetłumaczony wniosek uczestnikom biorącym udział w sprawie przed sądem krajowym, a także wszystkim państwom członkowskim i instytucjom Unii. Sekretarz zajmuje się także publikacją komunikatu zawierającego m.in. informacje na temat stron postępowania i treści pytań w Dzienniku Urzędowym (*Official Journal of the European Union*). Termin na przedłożenie Trybunałowi Sprawiedliwości uwag na piśmie przez uczestników, państwa członkowskie i instytucje wynosi dwa miesiące.
- w przypadku skarg bezpośrednich (*in direct actions*) skargę wnosi się do Trybunału pismem skierowanym do sekretariatu Trybunału (*application addressed to the Registry*). Sekretarz zapewnia publikację w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej komunikatu dotyczącego skargi, przedstawiając zarzuty i żądania strony

skarżącej (*applicant's pleas in law*). Jednocześnie skargę doręcza się stronie pozwanej (*defendant*), która ma miesiąc na złożenie odpowiedzi na skargę (*to lodge a defence*). Skarżący ma prawo do repliki (*applicant may lodge a reply*), a pozwany do dupliki (*defendant may lodge a rejoinder*), w obu przypadkach w terminie jednego miesiąca (Gacka-Asiewicz 2014: 127). Strony zobowiązane są przestrzegać tych terminów, chyba że prezes zgodzi się na ich przedłużenie (*unless an extension is granted by the President*).

W obu rodzajach postępowań sprawę rozpoczyna przydzielenie sędziego sprawozdawcy (*Judge-Rapporteur*) i rzecznika generalnego, których zadanie polega na śledzeniu postępowania (Sozański 2010: 18). Ich wyznaczenia dokonują odpowiednio prezes oraz pierwszy rzecznik generalny (*First Advocate General*).

4.2. Środki przygotowawcze (*preparatory inquiries*)

We wszystkich rodzajach postępowań po zamknięciu etapu pisemnego strony mogą wskazać, w terminie trzech tygodni, czy chciałyby wyznaczenia rozprawy oraz z jakich powodów. Na wniosek sędziego sprawozdawcy (*proposal of the Judge-Rapporteur*) i po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego Trybunał podejmuje decyzję, czy konieczne jest przeprowadzenie środków dowodowych (*whether any preparatory inquiries are needed*), któremu składowi orzekającemu (*formation*) należy przydzielić sprawę oraz czy powinna odbyć się rozprawa (*oral hearing*), której termin wyznacza prezes.

4.3. Rozprawa jawna i opinia rzecznika generalnego (*public hearing and the Advocate General's opinion*)

Jeżeli zapadła decyzja o przeprowadzeniu rozprawy, sprawa jest rozpoznawana (*case is argued*) na posiedzeniu jawnym w obecności sędziów składu orzekającego (*before the bench*) i rzecznika generalnego. Procedura ustna ma na celu m.in. przedstawienie bardziej pogłębionej analizy sporu poprzez wyjaśnienie najbardziej złożonych zagadnień dzięki wysłuchaniu stron i świadków oraz ewentualnemu powołaniu i przedstawieniu innych dowodów (Gacka-Asiewicz 2014: 127; Sozański 2010: 18). Sędziowie i rzecznik generalny mogą zadawać uczestnikom pytania. Po kilku tygodniach, również na posiedzeniu jawnym, rzecznik generalny przedstawia Trybunałowi swoją opinię, w której szczegółowo analizuje spór – w szczególności związane z nim kwestie prawne – oraz w sposób całkowicie niezależny proponuje Trybunałowi właściwe rozwiązanie przedstawionego problemu. Tym samym etap ustny postępowania (*oral stage of the proceedings*) dobiega końca. Jeżeli Trybunał uzna, że w sprawie nie pojawiło się nowe zagadnienie prawne, po wysłuchaniu rzecznika generalnego może zadecydować o rozstrzygnięciu sprawy bez wydania opinii (*give judgment without an Opinion*).

4.4. Wyroki (*judgments*)

Sędziowie przeprowadzają naradę w oparciu o projekt wyroku (*draft judgment*) przygotowany przez sędziego sprawozdawcę. Każdy z sędziów składu orzekającego w danej sprawie może zaproponować zmiany. Orzeczenia (*decisions*) Trybunału zapadają większością głosów (*are taken by majority*), a ewentualnych zdań odrębnych (*dissenting opinions*) się nie odnotowuje. Wyrok podpisują wyłącznie sędziowie, którzy brali udział w naradzie ustnej (*oral deliberations*), na której przyjęto wyrok, z zastrzeżeniem zasady, zgodnie z którą najmłodszy stażem sędzia składu orzekającego nie podpisuje wyroku, jeżeli w tym składzie sędziowie są obecni w liczbie parzystej. Wyroki są ogłaszane na posiedzeniu jawnym. Wyroki oraz opinie rzeczników generalnych dostępne są na stronie internetowej TSUE (<http://curia.europa.eu>) w dniu ogłoszenia lub odczytania. Zazwyczaj są one następnie publikowane w Dzienniku Urzędowym UE i Zbiorze Orzeczeń (*European Court Reports*) (Sozański 2010: 19).

4.5. Procedury szczególne (*special forms of procedure*):

- tryb uproszczony (*simplified procedure*)

W przypadku gdy treść pytania prejudycjalnego jest zbieżna z treścią pytania, w przedmiocie którego Trybunał już orzekał lub jeżeli co do odpowiedzi Trybunał nie ma żadnych wątpliwości albo można ją sformułować na podstawie istniejącego orzecznictwa, Trybunał może, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, orzec postanowieniem z uzasadnieniem zawierającym odesłanie do wcześniej wydanego wyroku dotyczącego tego zagadnienia lub do istotnego dla tej sprawy orzecznictwa.

- tryb przyspieszony (*expedited procedure*)

Tryb przyspieszony daje Trybunałowi możliwość szybkiego orzekania w sprawach wymagających niezwłocznego rozstrzygnięcia dzięki skróceniu terminów i przyznaniu sprawom pierwszeństwa przy jednoczesnym pominięciu pewnych etapów postępowania. W następstwie wniosku złożonego przez jedną ze stron, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po wysłuchaniu drugiej strony oraz rzecznika generalnego, prezes Trybunału podejmuje decyzję, czy szczególnie pilny charakter sprawy uzasadnia skorzystanie z trybu przyspieszonego. Tryb przyspieszony jest również przewidziany dla odesłań prejudycjalnych. Sąd krajowy, który skierował do Trybunału odesłanie, może wskazać okoliczności uzasadniające żądanie rozpoznania pytania prejudycjalnego w trybie przyspieszonym.

- pilny tryb prejudycjalny (PPU) (*urgent preliminary ruling procedure*⁴)

Tryb PPU umożliwia Trybunałowi Sprawiedliwości rozpoznawanie w znacząco skróconym terminie najbardziej drażliwych kwestii z zakresu przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości (*area of freedom, security and justice*) (współpraca policyjna

4 Por. art. 107 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

i sądowa w sprawach cywilnych i karnych, a także wizy, azyl, imigracja i inne polityki związane ze swobodnym przepływem osób). Sprawy podlegające trybowi PPU są przydzielane specjalnie wyznaczonej izbie złożonej z pięciu sędziów, a faza pisemna przebiega co do zasady z wykorzystaniem elektronicznych środków komunikacji i jest maksymalnie zredukowana zarówno jeżeli chodzi o czas jej trwania, jak i o liczbę uczestników uprawnionych do przedkładania uwag na piśmie, gdyż większość uczestników występuje w obowiązkowej fazie ustnej postępowania.

4.6. Wniosek o zastosowanie środków tymczasowych (*application for interim measures*)

Wnioski o zastosowanie środków tymczasowych mają na celu uzyskanie zawieszenia (*suspension*) wykonania aktu wydanego przez instytucję, który jest również przedmiotem skargi (*subject matter of an action*) lub zastosowanie innego środka tymczasowego niezbędnego do uniknięcia poważnej i nieodwracalnej szkody, jaką mogłaby ponieść jedna ze stron postępowania. Decyzja w sprawie zastosowania środków tymczasowych jest podejmowana przez prezesa (Sozański 2010: 19).

4.7. Koszty postępowania (*costs of proceedings*)

Postępowanie przed Trybunałem jest bezpłatne (*no court fees*). Jednakże Trybunał nie pokrywa kosztów adwokata lub radcy prawnego (*lawyer*) uprawnionego do występowania przed sądami jednego z państw członkowskich, przez którego strony muszą być reprezentowane. Według ogólnej zasady koszty postępowania ponosi strona przegrywająca, jeżeli strona wygrana wniosła o to w swoim oświadczeniu pisemnym. W sprawach między UE a urzędnikami unijnymi własne koszty ponoszone są przez instytucje (Gacka-Asiewicz 2014: 128).

Jeżeli strona nie jest w stanie w całości lub w części ponieść kosztów postępowania, może ona złożyć wniosek o przyznanie pomocy w zakresie kosztów postępowania (*apply for legal aid*), który nie jest objęty przymusem adwokackim. Wniosek powinien zawierać wszelkie informacje, z których wynika, że strona nie posiada dostatecznych środków finansowych.

4.8. System językowy

W przypadku skarg bezpośrednich językiem postępowania w danej sprawie, tj. językiem, w którym będzie się ono odbywać, jest język skargi (może to być jeden z 24 języków urzędowych Unii Europejskiej). W przypadku odesłań prejudycjalnych językiem postępowania jest język sądu krajowego, który skierował odesłanie do Trybunału Sprawiedliwości. Przebieg rozprawy tłumaczony jest symultanicznie w zależności od potrzeb na wybrane języki urzędowe Unii Europejskiej. Sędziowie naradzają się bez pomocy tłumaczy w jednym wspólnym języku, którym zgodnie z tradycją jest język francuski (Reinisch 2012: 79), lecz w zależności od składu sędziowskiego może nim być także np. język angielski

lub niemiecki. Ostateczne orzeczenia formułowane są w języku francuskim, a następnie tłumaczone na pozostałe języki urzędowe (Sozański 2010: 18).

4.9. Schemat procedury

Poniższy schemat przedstawia procedurę postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości z uwzględnieniem etapu pisemnego i ustnego oraz tłumaczeń elementów obu etapów w językach angielskim, francuskim i niemieckim⁵.

Postępowanie przed Trybunałem Sprawiedliwości / Procedure before the Court of Justice / La procédure devant la Cour de justice / Verfahren vor dem Gerichtshof		
Skargi bezpośrednie i odwołania Direct actions and appeals Recours directs et pourvois Klage- und Rechtsmittelverfahren		Odesłania prejudycjalne References for a preliminary ruling Renvois préjudiciels Vorabentscheidungsverfahren
Procedura pisemna / Written procedure / Procédure écrite / Schriftliche Phase		
Skarga Doręczenie skargi pozwanemu przez sekretariat Komunikat zawierający informacje o skardze w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej (seria C) [Środki tymczasowe] [Interwencja] Odpowiedź na skargę/odpowiedź na odwołanie [Zarzut niedopuszczalności] [Replika i duplika] Application Service of the application on the defendant by the Registry Notice of the action in the Official Journal of the EU (C Series) [Interim measures] [Intervention] Defence/Response [Objection to admissibility] [Reply and Rejoinder]	[Wniosek o przyznanie pomocy w zakresie kosztów postępowania] Wyznaczenie sędziego sprawozdawcy i rzecznika generalnego [Application for legal aid] Designation of Judge-Rapporteur and Advocate General [Demande d'assistance judiciaire] Désignation du juge rapporteur et de l'avocat général [Antrag auf Prozesskostenhilfe] Bestimmung des Berichterstatters und des Generalanwalts	Postanowienie odsyłające sądu krajowego Tłumaczenie na pozostałe języki urzędowe Unii Europejskiej Komunikat zawierający pytania prejudycjalne w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej (seria C) Doręczenie stronom w postępowaniu przed sądem krajowym, państwom członkowskim, instytucjom Unii, państwom EOG i Urzędowi Nadzoru EFTA Uwagi na piśmie stron, państw i instytucji

⁵ Opcjonalne etapy procedury umieszczono w nawiasach.

Requête Signification de la requête au défendeur par le greffe Communication du recours au Journal officiel de l'UE (série C) [Mesures provisoires] [Intervention] Mémoire en défense/réponse [Exception d'irrecevabilité] [Réplique et duplique] Klage- / Rechtsmittelschrift Zustellung an den Beklagten/ Rechtsmittelgegner durch die Kanzlei Veröffentlichung im Amtsblatt der Europäischen Union (Reihe C) [Einstweilige Anordnungen] [Streithilfe] Klage-/Rechtsmittelbeantwortung [Einrede der Unzulässigkeit] [Erwiderung und Gegenerwiderung]		National court's decision to make a reference Translation into the other official languages of the European Union Notice of the questions referred for a preliminary ruling in the Official Journal of the EU (C Series) Notification to the parties to the proceedings, the Member States, the institutions of the European Union, the EEA States and the EFTA Surveillance Authority Written observations of the parties, the States and the institutions Décision de renvoi de la juridiction nationale Traduction vers les autres langues officielles de l'Union européenne Communication des questions préjudicielles au Journal officiel de l'UE (série C) Notification aux parties en cause, aux États membres, aux institutions de l'Union, aux États de l'EEE et à l'Autorité de surveillance AELE Observations écrites des parties, des États et des institutions Vorlageentscheidung des nationalen Gerichts Übersetzung in die anderen Amtssprachen der Europäischen Union Veröffentlichung der Vorlagefragen im Amtsblatt der Europäischen Union (Reihe C) Zustellung an die Parteien, die Mitgliedstaaten, die Unionsorgane, die EWR-Staaten und die EFTA- Überwachungsbehörde Schriftliche Erklärungen der Parteien, Staaten und Organe
--	--	---

Sędzia sprawozdawca przygotowuje sprawozdanie wstępne Zgromadzenie ogólne sędziów i rzeczników generalnych Przydział sprawy składowi orzekającemu [Środki dowodowe] The Judge-Rapporteur draws up the preliminary report General meeting of the Judges and the Advocates General Assignment of the case to a formation [Measures of inquiry] Le juge rapporteur prépare le rapport préalable Réunion générale des juges et avocats généraux Renvoi de l'affaire à une formation de jugement [Mesures d'instruction] Der Berichterstatter erstellt den Vorbericht Generalversammlung der Richter und der Generalanwälte Verweisung der Rechtssache an einen Spruchkörper [Beweisaufnahme]			
Procedura ustna / Oral stage / Phase orale / Mündliche Phase			
[Opinia rzecznika generalnego] Narada sędziów Wyrok	[Opinion of the Advocate General] Deliberation by the Judges Judgment	[Schlussanträge des Generalanwalts] Beratung der Richter Urteil	[Conclusions de l'avocat général] Délibéré des juges Arrêt

Tabela 2. Schemat procedury postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości uwzględniający terminologię w języku polskim, angielskim, francuskim i niemieckim – opracowanie własne na podstawie informacji dostępnych na stronie internetowej <http://curia.europa.eu>.

5. Terminologia dotycząca Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej opracowana w oparciu o oficjalne tłumaczenia Statutu TSUE oraz Regulaminu postępowania przed TSUE

PL	EN	FR	DE
argument prawny	legal argument	argument de droit	Rechtsargument
biegły	expert	expert	Sachverständiger
brak rozstrzygnięcia	failure to adjudicate	omission de statuer	Unterlassen einer Entscheidung
częściowe odnowienie składu sędziowskiego	partial replacement of Judges	renouvellement partiel des juges	teilweise Neubesetzung der Richterstellen

Terminologia dotycząca postępowania
przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej

dokument procesowy	procedural document	acte de procédure	Verfahrensschriftstück
dokumenty procesowe	statements of case	mémoires	Schriftsätze
doręczenie wyroku	delivery and service of the judgment	prononcé et signification de l'arrêt	Verkündung und Zustellung der Urteile
dostęp do rejestru, wyroków i postanowień	consultation of the register and of judgments and orders	consultation du registre, des arrêts et des ordonnances	Konsultation des Registers, der Urteile und der Beschlüsse
funkcje sędziego	duties of a Judge	les fonctions de juge	Amt eines Richters
główne postępowanie	main proceedings	litige au principal	Ausgangsrechtsstreit
immunitet jurysdykcyjny sędziów	Judges' immunity from legal proceedings	immunité de juridiction des juges	Befreiung der Richter von der Gerichtsbarkeit
istotne okoliczności sprawy	findings of fact	faits pertinents	maßgeblicher Sachverhalt
izba	chamber	chambre	Kammer
Izba właściwa w zakresie szczególnej procedury kontroli	Reviewing Chamber	chambre de réexamen	Überprüfungskammer
jednomyślna opinia	unanimous opinion	jugement unanime	einstimmiges Urteil
język postępowania	language of the case	langue de procédure	Verfahrenssprache
kadencja	term of office	mandat	Amtszeit
kalendarz prac Trybunału	calendar of the Court's judicial business	calendrier des travaux de la Cour	Arbeitskalender des Gerichtshofs
kierowanie posiedzeniami	conduct of oral proceedings	direction des débats	Leitung der Verhandlung
komisja śledcza	commission of inquiry	commission d'enquête	Untersuchungsausschuss
koszty sądowe	costs of proceedings	frais de procédure	Verfahrenskosten
kworum w odniesieniu do wielkiej izby	quorum of the Grand Chamber	quorum de la grande chambre	Beschlussfähigkeit der Großen Kammer
moc wiążąca wyroków i postanowień	binding nature of judgments and orders	force obligatoire des arrêts et ordonnances	Rechtskraft der Urteile und der Beschlüsse
motywy	grounds for the decision	motifs	Entscheidungsgründe

na mocy postanowienia Trybunału	by order of the Court	par ordonnance de la Cour	durch Beschluss des Gerichtshofs
najwyższy krajowy organ sądowniczy	highest national judiciary	la plus haute juridiction nationale	höchste Gericht eines Mitgliedsstaats
należycie uzasadniony wniosek	duly substantiated request	demande dûment justifiée	gebührend begründeter Antrag
narady Trybunału	deliberations of the Court	délibérations de la Cour	Beratungen des Gerichtshofs
naruszenie procedury	breach of procedure	irrégularités de procédure	Verfahrensfehler
obowiązkowe zastępstwo procesowe	obligation to be represented	obligation de représentation	Vertretungszwang
odpowiedź na odwołanie wzajemne	response to the cross-appeal	réponse au pourvoi incident	Anschlussrechtsmittelbeantwortung
odwołanie wzajemne	cross-appeal	pourvoi incident	Anschlussrechtsmittel
ogłoszenie wyroku	delivery of a judgment	date du prononcé de l'arrêt	Termin der Urteilsverkündung
opinia biegłego	expert's report	expertise	Sachverständigengutachten
opinia rzecznika generalnego	Opinion of the Advocate General	Conclusions de l'avocat général	Schlussanträge des Generalanwalts
orzeczenie co do istoty	decision on the substance	décision au fond	Entscheidung in der Sache
orzecznictwo sądów krajowych	national case-law	jurisprudence nationale	nationale Rechtsprechung
osobiste stawiennictwo	personal appearance	comparution personnelle	persönliches Erscheinen
oświadczenie ustne	oral statement	déclaration orale	mündliche Erklärung
otwarcie ustnego etapu postępowania po przeprowadzeniu postępowania dowodowego	opening of the oral part of the procedure after the inquiry	ouverture de la phase orale de la procédure après instruction	Eröffnung des mündlichen Verfahrens nach Beweisaufnahme
pełnomocnik	agent	agent	Bevollmächtigte
pełny skład	full Court	assemblée plénière	Plenum
pierwsza instancja	first instance	première instance	erste Instanz
pilny tryb prejudycjalny	urgent preliminary ruling procedure	procédure préjudicielle d'urgence	Eilvorabentscheidungsverfahren
połączenie spraw	joinder	jonction	Verbindung

pominięcie pisemnego etapu postępowania	omission of the written part of the procedure	omission de la phase écrite de la procédure	Absehen vom schriftlichen Verfahren
pomoc prawna	legal aid	aide juridictionnelle	Prozesskostenhilfe
porządek pierwszeństwa wynikający ze starszeństwa	order of seniority	rang d'ancienneté	Dienstaltersrang
posiedzenie jawne	open court	audience publique	öffentliche Sitzung
posiedzenie Trybunału	sitting of the Court	audience publique de la Cour	öffentliche Sitzung des Gerichtshofs
postanowienie lub decyzja o zawieszeniu postępowania	order or decision of stay	ordonnance ou la décision de suspension	Aussetzungsbeschluss oder der Aussetzungs- entscheidung
postanowienie w przedmiocie zawieszenia wykonania aktu lub innych środków tymczasowych	order for suspension of operation or for interim measures	ordonnance de sursis à l'exécution ou de mesures provisoires	Beschluss über die Aussetzung der Vollziehung oder über einstweilige Anordnungen
postępowania szczególne	particular forms of procedure	procédures particulières	besondere Verfahrensarten
powaga Trybunału	dignity of the Court	dignité de la Cour	Würde des Gerichtshofs
pozwany	defendant	défendeur	Beklagte
prezes izby	President of a chamber	président de la chambre	Präsident einer Kammer
prezes Trybunału Sprawiedliwości	President of the Court of Justice	président de la Cour	Präsident des Gerichtshofs
procedura doraźna	summary procedure	procédure sommaire	abgekürztes Verfahren
procedura kontroli	review procedure	procédure de réexamen	Überprüfungsverfah- ren
procedura pisemna	written procedure	procédure écrite	schriftliches Verfahren
procedura ustna	oral procedure	procédure orale	mündliches Verfahren
protokół posiedzeń wyznaczanych w celu przeprowadzenia dowodu	minutes of inquiry hearings	procès-verbal des audiences d'instruction	Protokoll der Beweistermine

protokół rozpraw	minutes of hearings	procès-verbal des audiences	Protokoll der mündlichen Verhandlungen
przedmiot sporu	subject-matter of the proceedings/dispute	objet du litige	Streitgegenstand
przedstawienie opinii przez rzecznika generalnego	delivery of the Opinion of the Advocate General	présentation des conclusions de l'avocat général	Stellung der Schlussanträge des Generalanwalts
przekazanie dokumentów procesowych	transmission of procedural documents	transmission des actes de procédure	Übermittlung der Verfahrensschriftstücke
przepisy proceduralne	procedural provisions	dispositions procédurales	Verfahrensbestimmungen
przesłuchanie świadków	examination of witnesses	audition des témoins	Zeugenvernehmung
przydzielanie spraw	assignment of cases	attribution des affaires	Zuweisung der Rechtssachen
przyspieszony tryb prejudycjalny	expedited preliminary ruling procedure	la procédure préjudicielle accélérée	beschleunigtes Vorabentscheidungsverfahren
publikacja w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej	publication in the Official Journal of the European Union	publication au Journal officiel de l'Union européenne	Veröffentlichung im Amtsblatt der Europäischen Union
pytania skierowane do Trybunału	questions referred to the Court	questions posées à la Cour	dem Gerichtshof unterbreitete Vorlagefragen
regulamin proceduralny	Rules of Procedure	règlement de procédure	Verfahrensordnung
replika i duplika	reply and rejoinder	mémoires en réplique et en duplique	Erwiderung und Gegenerwiderung
reprezentacja stron	representation of the parties	représentation des parties	Vertretung der Parteien
rok sądowy	judicial year	année judiciaire	Gerichtsjahr
rozprawa	hearing	audience	Verhandlung
rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosku	decision on the application	décision sur la demande	Entscheidung über den Antrag
rzecznik generalny	Advocate-General	avocat général	Generalanwalt
sankcja pieniężna	pecuniary penalty	sanction pécuniaire	Geldbuße
Sąd	General Court	Tribunal	Gericht

Terminologia dotycząca postępowania
przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Sąd do spraw Służby Publicznej Unii Europejskiej	European Union Civil Service Tribunal	Tribunal de la fonction publique de l'Union européenne	Gericht für den öffentlichen Dienst der Europäischen Union
sąd odsyłający	referring court or tribunal	jurisdiction de renvoi	vorlegende Gericht
sekretariat/rejestr	Registry	greffe du Tribunal	Kanzlei
sekretarz	Registrar	greffier	Kanzler
sentencja wraz z rozstrzygnięciem	operative part of the judgment	dispositif	Urteilsformel
sędzia	Judge	juge	Richter
siła wyższa	force majeure	force majeure	höhere Gewalt
skarga bezpośrednia	direct action	recours direct	Klageverfahren
skład izby	composition of the chamber	composition des chambres	Besetzung der Kammer
skład orzekający	formation of the Court	formation de jugement	Spruchkörper
skład sędziowski	bench	formation de jugement	Spruchkörper
służba tłumaczeniowa Trybunału	language service of the Court	service linguistique de la Cour	Sprachendienst des Gerichtshofs
służby instytucji	services of the Court	services de l'institution	Dienststellen des Organs
sprawozdanie wstępne	preliminary report	rapport préalable	Vorbericht
sprawozdawca pomocniczy	Assistant Rapporteur	rapporteur adjoint	Hilfsberichterstatter
strona pozwana	defending party	partie défenderesse	Beklagte
strona sporu	party to the dispute	partie au différend	Streitpartei
strona w postępowaniu	party to the proceedings	parties en cause	am Rechtsstreit beteiligte Partei
system językowy	language arrangements	matière linguistique	sprachliche Angelegenheiten
środki dowodowe	measures of inquiry	mesures d'instruction	Beweisaufnahme
środki tymczasowe	interim measures	mesures provisoires	einstweilige Anordnungen
świadek, który się nie stawiał	defaulting witness	témoin défaillant	ausbleibender Zeuge
tekst autentyczny	authentic text	texte faisant foi	verbindliche Fassung

terminy procesowe	procedural time-limits	délais de procédure	Verfahrensfristen
Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej	Treaty on the Functioning of the European Union	traité sur le fonctionnement de l'Union européenne	Vertrag über die Arbeitsweise der Europäischen Union
Traktat o Unii Europejskiej	Treaty on European Union	traité sur l'Union européenne	Vertrag über die Europäische Union
Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Traktat EWEA)	Treaty establishing the European Atomic Energy Community (EAEC Treaty)	traité instituant la Communauté européenne de l'énergie atomique	Vertrag zur Gründung der Europäischen Atomgemeinschaft
tryb przyspieszony	expedited/accelerated procedure	procédure accélérée	beschleunigtes Verfahren
tryby rozpoznawania spraw	procedures for dealing with cases	modes de traitement des affaires	Arten der Behandlung der Rechtssachen
ugoda	amicable settlement	accord amiable	gütliche Einigung
umorzenie postępowania	discontinuance	désistement	Klagerücknahme
ustny etap postępowania	oral part of the procedure	phase orale de la procédure	mündliches Verfahren
uwagi na piśmie	written observations	observations écrites	schriftliche Stellungnahme
uzasadniona opinia	reasoned submission	conclusions motivées	begründete Schlussanträge
wakacje sądowe	judicial vacations	vacances judiciaires	Gerichtsferien
wezwanie	summons	citation	Ladung
wiceprezes Trybunału Sprawiedliwości	Vice-President of the Court of Justice	vice-président de la Cour	Vizepräsident des Gerichtshofs
wielka izba	Grand Chamber	grande chambre	Große Kammer
wokanda	case list	rôle des audiences	Terminliste
wspólna rozprawa dla większej liczby spraw	joint hearing	audience commune de plaidoiries	gemeinsame mündliche Verhandlung
wykluczenie z postępowania	exclusion from the proceedings	exclusion de la procédure	Ausschluss vom Verfahren
wyrok zaoczny	judgment by default	arrêt par défaut	Versäumnisurteil
wystąpienie	oral pleading	plaidoirie	Plädoyer

wyznaczenie pierwszego rzecznika generalnego	designation of the First Advocate General	désignation du premier avocat général	Bestimmung des Ersten Generalanwalts
wznowienie postępowania	revision	révision	Wiederaufnahme
zakres uprawnień i obowiązków	responsibilities	attributions	Zuständigkeit
zakres wyroku	scope of a judgment	portée d'un arrêt	Tragweite eines Urteils
zamknięcie rozprawy	close of the hearing	clôture de l'audience de plaidoiries	Schließung der mündlichen Verhandlung
zarzuty	pleas in law	moyens	Klagegründe
zastępca sekretarza	Deputy Registrar	Greffier adjoint	beigeordneter Kanzler
zawieszenie postępowania	stay of proceedings	suspension de la procédure	Aussetzung des Verfahrens
zeznanie świadka	oral testimony	preuve par témoins	Zeugenbeweis
zgromadzenie ogólne członków Trybunału	general meeting of the Members of the Court	réunion générale des membres de la Cour	Generalversammlung der Mitglieder des Gerichtshofs
zwięzłe omówienie stanu faktycznego	summary of the facts	exposé sommaire des faits	kurze Darstellung des Sachverhalts
zwykła większość	simple majority	majorité simple	einfache Mehrheit
żądania skarżącego	form of order sought by the applicant	conclusions du requérant	Anträge des Klägers
żądanie skargi	order sought by the applicant	conclusions du requérant	Anträge des Klägers

Tabela 3. Terminologia dotycząca Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej – opracowanie własne na podstawie oficjalnych tłumaczeń Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Regulaminu postępowania przed TSUE.

Podsumowanie

Powyższe omówienie składu, kompetencji Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i trybu postępowania przed nim oraz bogata terminologia stanowią dowód na to, iż osoba wykonująca pracę tłumacza ustnego musi posiadać szeroką wiedzę na temat prawa proceduralnego UE i prawa poszczególnych państw członkowskich oraz potrafić wykorzystać ją sprawnie w trakcie procedury ustnej, stanowiącej drugi etap postępowania przed Trybunałem. Wymóg ten odnosi się także do prawników-lingwistów dokonujących przekładu wyroków i innych dokumentów proceduralnych. Znajomość powyższej terminologii może

być również przydatna tłumaczowi przysięgiemu głównie ze względu na szereg powiązań merytorycznych, instytucjonalnych i proceduralnych istniejących między sądami krajowymi a sądami unijnymi.

BIBLIOGRAFIA

- Borchardt K.-D. (2011) *ABC prawa Unii Europejskiej*. Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej.
- Davies K. (2013) *Understanding European Union Law*. New York: Routledge.
- Gacka-Asiewicz A. (red.) (2014) *Prawo Unii Europejskiej w pigułce*. Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck.
- Piasecki K. (2009) *Zarys sądowego prawa procesowego Unii Europejskiej*. Warszawa: Wolters Kluwer Polska.
- Reinisch A. (2012) *Essentials of EU Law*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sozański J. (2010) *Trybunał Sprawiedliwości*. Warszawa-Poznań: Polskie Wydawnictwo Prawnicze IURIS.

Źródła internetowe:

- Prezentacja Trybunału Sprawiedliwości UE [dostęp: 16.05.2016] http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7024
- Regulamin postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej (wersje językowe: PL, EN, FR i DE) [dostęp: 16.05.2016] <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=URISERV%3Aai0049>
- Sądy UE [dostęp: 16.05.2016] https://e-justice.europa.eu/content_eu_courts-15-pl.do
- Statut Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej [dostęp: 16.05.2016] http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2012-10/staut_cons_pl.pdf
- Traktat o Unii Europejskiej i Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej [dostęp: 16.05.2016] <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:C2012/326/01&from=PL>
- Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej [dostęp: 16.05.2016] http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/court-justice/index_pl.htm

STRESZCZENIE

Niniejszy artykuł przedstawia informacje na temat składu i kompetencji Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz trybu postępowania przed nim wraz z powiązaną anglojęzyczną terminologią. Artykuł prezentuje ponadto tabelę zawierającą terminologię dotyczącą procedury postępowania przed Trybunałem w czterech oficjalnych językach Unii Europejskiej (tj. w języku polskim, angielskim, francuskim i niemieckim). Przedstawione informacje na temat Trybunału Sprawiedliwości oraz towarzysząca terminologia mają na celu przekonanie czytelnika o złożoności pracy prawników-lingwistów oraz przekonanie go, że znajomość sposobu funkcjonowania Trybunału oraz powiązanej terminologii może być przydatna dla tłumacza przysięgłego głównie ze względu na szereg powiązań merytorycznych, instytucjonalnych i proceduralnych między sądami krajowymi a sądami unijnymi.

SUMMARY

Terminology relating to the procedure before the Court of Justice of the European Union

Key words: Statute, Rules of Procedure, Court of Justice, European Union, terminology

This article presents information about both the composition and jurisdiction of the Court of Justice of the European Union and the procedure before it, accompanied by related English terminology. The article also presents a table with terminology in four official languages of the European Union (namely Polish, English, French and German) relating to the procedure before the Court. All of the chosen terminological units were extracted from the Statute and the Rules of Procedure of the Court. Presented description of the Court and terminology related to the procedure before it is meant to show the complexity and difficulty of work performed by lawyer-linguists and to convince the reader that being aware of the substantive, institutional and procedural aspects common to both EU and state courts, and basic terminology might be useful in the work of a sworn translator.